

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/32/2015
Identifikačné číslo spisu:	1708206862
Dátum vydania rozhodnutia:	28.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ľubomíra Kúdelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1708206862.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: R.J.R STAV, s. r. o., so sídlom Jána Rašu 447, 900 86 Budmerice, IČO: 35 906 359, právne zast. advokátskou kanceláriou FELŠÖCI & Partners, s. r. o., so sídlom M. R. Štrefánika 1, 902 01 Pezinok, IČO: 37 927 841, proti odporcovi: B., so sídlom N., IČO: XX XXX XXX., právne zast. Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Hlavná 31, 917 01 Trnava, IČO: 36 865 281, o zaplatenie 26 934,11 eur, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/203/2013-368 zo dňa 21. januára 2015, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa o d m i e t a .

II. Navrhovateľ j e p o v i n n ý nahradiť odporcovi trovy dovolacieho konania vo výške 533,92 eur na účet právneho zástupcu.

Odôvodnenie

Okresný súd Pezinok rozsudkom zo dňa 12. 02. 2013 č. k. 26Cb/74/2008-388 žalobu zamietol a odporcovi priznal náhradu trov konania 4 467,38 eur.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľ si uplatnil právo na zaplatenie 811 417,- Sk (26 934,11 eur) s úrokom z omeškania ročne 14,25 % titulom náhrady ušlého zisku.

Odporca k žalobe uviedol, že zmluva o dielo je neplatným právnym úkonom a navrhol žalobu zamietnuť.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie listinnými dôkazmi a z predloženej Zmluvy o dielo zo dňa 19. 02. 2006 (ďalej len „ZoD“) zistil, že bola uzatvorená medzi navrhovateľom ako zhotoviteľom a odporcom ako objednávateľom. Predmetom zmluvy podľa čl. III bod 3.1 bolo zhotovenie diela - realizácia stavby Miestna komunikácia a chodníky - I. etapa, v rozsahu schválenej projektovej dokumentácie. V bode 3.2 ZoD sa objednávateľ zaviazal dokončené dielo prevziať a zaplatiť. V čl. IV bod 4.1 ZoD sa navrhovateľ zaviazal dielo zhotoviť a odovzdať odporcovi. Termín plnenia bol dohodnutý v bode 4.2 tak, že podpísanie zmluvy bolo dojednané do 28. 02. 2006, odovzdanie staveniska do 15 dní pred začatím výstavby a začatie stavby - podľa požiadavky a v lehote 120 pracovných dní.

Odporca uviedol, že začatie stavby sa malo realizovať na jeho požiadanie, pričom na pojednávaní dňa 25. 11. 2009 uviedol, že takúto požiadavku navrhovateľovi nedal.

Cena diela bola dojednaná v čl. V bod 5.1 ZoD vo výške 5 409 446,- Sk (179 560,71 eur).

Odstúpenie od zmluvy bolo dojednané v čl. XII ZoD pre podstatné porušenie zmluvnej povinnosti, za čo sa považovalo porušenie povinností špecifikovaných v bode 12.2 čl. XII ZoD. ZoD bola podpísaná 19. 02. 2006.

Dňa 14. 02. 2006 nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie B. o povolaní stavby Miestna komunikácia a chodníky - I. etapa, kde bolo uvedené, že stavba bude realizovaná dodávateľsky navrhovateľom.

Medzi odporcom a Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR bola dňa 28. 06. 2006 uzavretá Zmluva č. 0366-PRB-2006 o poskytnutí dotácie na výstavbu technickej vybavenosti vo výške 1 481,40 tis. Sk - miestne komunikácie, vrátane verejného osvetlenia. V čl. VI bod 8 b/ tejto zmluvy bolo stanovené, že ministerstvo zastaví počas výstavby ďalšie financovanie stavby a stavebník je povinný vrátiť poskytnutú dotáciu, ak Úrad pre verejné obstarávanie zistí, že výber zhotoviteľa sa neuskutočnil v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, stavebník je povinný túto skutočnosť bezodkladne oznámiť ministerstvu. Podľa č. IV bod 5 stavebník (odporca) mal zabezpečiť dodržanie termínov výstavby podľa čl. II zmluvy o poskytnutí dotácie, a to do 07/2007 a termín kolaudácie v 09/2007. Termín začatia stavby bol stanovený na 07/2006. Prílohou zmluvy bola Zápisnica o vyhodnotení ponúk uchádzačov pre výber zhotoviteľa a Zmluva o dielo so zhotoviteľom.

Navrhovateľ listom zo dňa 08. 06. 2007 (doručeným odporcovi 11. 06. 2007) vyzval odporcu odovzdať stavenisko na výstavbu I. etapy komunikácie - Biely Vršok v zmysle Zmluvy o dielo č. 06ZK0007 najneskôr do 15. 06. 2007. Listom zo dňa 11. 06. 2007 odporca odstúpil od zmluvy o dielo zo dňa 19. 02. 2006 z dôvodu, že zmluva nenadobudla právoplatnosť a účinnosť pre nenaplnenie obsahu č. XIII bod 13.7. - nezabezpečené disponibilné zdroje, ako aj z dôvodu, že nové vedenie obce nemalo k dispozícii vyhodnotenie verejnej súťaže pre realizáciu stavby, ktorá mala byť predmetom diela, čím neboli naplnené formálne a vecné predpoklady pre realizáciu obsahu zmluvy. Navrhovateľ nesúhlasil s odstúpením od zmluvy z dôvodov v odstúpení uvedených a následne došlo k pokusu uzavrieť spor mimosúdne.

Navrhovateľ si uplatnil nárok na náhradu škody - ušlého zisku, pre porušenie povinnosti odporcu z uzavretej zmluvy o dielo.

Súd prvého stupňa v súvislosti s posúdením porušenia zmluvnej povinnosti a následného vzniku jeho zodpovednosti podľa § 373 Obchodného zákonníka, sa zaoberal skúmaním platnosti zmluvy o dielo. Odporca v konaní namietal, že zmluva o dielo je neplatná pre jej neurčitosť a nezrozumiteľnosť, ako aj pre rozpor so zákonom, keď jej uzavretiu nepredchádzalo schválenie obecným zastupiteľstvom. Súd preskúmal zmluvu o dielo a zistil, že obsahuje podstatné náležitosti podľa § 536 Obchodného zákonníka, taktiež bolo zistené, že obom zmluvným stranám bolo zrejmé o vykonanie akého diela v predmetnej zmluve ide a čas plnenia, ktorý nebol určený presným termínom, ale bol ponechaný na vôľu odporcu, nespadá pod podstatné náležitosti zmluvy o dielo a dá sa určiť spôsobom podľa § 340 a nasl. a § 537 Obchodného zákonníka. Súd prvého stupňa na tomto základe vyslovil, že nie je dôvod na vyslovenie neplatnosti zmluvy o dielo pre jej neurčitosť.

Rozpor uzavretej zmluvy o dielo so zákonom odporca videl v tom, že uzavretiu zmluvy nepredchádzalo schválenie obecným zastupiteľstvom odporcu.

Súd prvého stupňa pri posudzovaní tejto námietky vychádzal z ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ("ak štatút mesta určuje hodnotu majetkových práv, ktoré podliehajú vždy schváleniu mestského zastupiteľstva, nemôže štatutárny orgán

mesta - primátor, platne uzavrieť ručiteľský záväzok, ktorý určenú hodnotu presahuje. Bez schválenia mestským zastupiteľstvom je takýto úkon neplatný.“), zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 138/1991 Zb. upravujúceho zásady hospodárenia s majetkom obce, ktoré určí obecné zastupiteľstvo. Ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. obsahuje kogentnú úpravu, podľa ktorej, okrem iného, v písmene b/ určuje, že schváleniu obecným zastupiteľstvom podlieha vždy nakladanie s majetkovými právami v určenej hodnote. V danej veci bolo zistené, že odporca nemá, ani nemal obecným zastupiteľstvom stanovené limity pre nakladanie s majetkovými hodnotami, ktoré by podliehali schvaľovaniu obecným zastupiteľstvom, preto z tohto dôvodu nemohol súd zmluvu o dielo vyhodnotiť ako neplatnú a uzavretú v rozpore s § 9 zákona č. 138/1991 Zb..

K namietanému rozporu s dobrými mravmi vo vzťahu k rodinnému prepojeniu štatutárneho zástupcu navrhovateľa a štatutárneho zástupcu odporcu v čase uzavretia zmluvy o dielo prvostupňový súd v nadväznosti na judikáтуру Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, „že personálne prepojenie v obchodných spoločnostiach sa neprieči dobrým mravom, správanie sa týchto osôb v obchodných vzťahoch však musí byť obvyklé, poctivé a spravodlivé, neodporujúce základným morálnym zásadám prevládajúcim v spoločnosti, ktoré vymedzujú konanie zodpovedajúce dobrým mravom“ (judikát publikovaný pod č. 47/2005).

Nakladanie s majetkom obce - prevod vlastníckeho práva k majetku obce na právnické osoby, kde sú štatutárnymi zástupcami osoby blízke starostovi výslovne upravuje zákon č. 138/1991 Zb. v ustanovení § 9 ods. 4 až 6 takéto nakladanie s majetkom obce výslovne nezakazuje, ale určuje mu konkrétne pravidlá. Uzavretie predmetnej zmluvy o dielo pod toto ustanovenie nespadá a keďže uzavretie zmluvy o dielo s právnickou osobou, kde bola štatutárnym zástupcom osoba blízka starostovi obce, zákon nezakazuje, preto tento úkon nemohol súd vyhodnotiť ako uzavretý v rozpore so zákonom. Je tiež pravdou, že v konaní nebolo preukázané, že by prebehlo riadne verejné obstarávanie. Podľa bodu 3.1 zmluvy o dielo bola zmluva uzavretá s navrhovateľom na základe § 66 ods. 1 písm. c/ zákona č. 523/2003 Z. z. (v čase podpisu zmluvy) však už bol zrušený a upravoval možnosť použitia metódy verejného obstarávania - rokovanie bez zverejnenia len vtedy, ak je splnená aspoň jedna z podmienok uvedených v § 66 a medzi nimi ak ide o opakované obstarávanie prác alebo služieb rovnakého alebo podobného druhu s pôvodným zmluvným partnerom/ a vyhodnotenia verejnej súťaže (súdu nepredložené), avšak na vyhodnotenie ponúk uchádzačov sa odvoláva aj Zmluva o poskytnutí dotácie. Súd na základe uvedeného nevzhliadol existenciu odporcom namietaných dôvodov neplatnosti právneho úkonu, ani nedospel k záveru, že by existovali iné dôvody neplatnosti zmluvy o dielo, považoval Zmluvu o dielo uzavretú dňa 19. 02. 2006 za platnú.

Súd za použitia ustanovení § 373, § 379 Obchodného zákonníka sa súd zaoberal platnosťou odstúpenia od zmluvy o dielo odporcom z dôvodu nenaplnenia obsahu čl. XIII bod 13.7 (nezabezpečenie disponibilných finančných zdrojov a nenaplnenie vecných a formálnych predpokladov realizácie zmluvy) aj v nadväznosti na ustanovenie § 344 a nasl. Obchodného zákonníka. Súd vyhodnotil odstúpenie od zmluvy zo dňa 11. 06. 2007 ako neplatné, pretože nebolo vykonané z dôvodu stanoveného v čl. XII zmluvy o dielo, v ktorom boli dohodnuté predpoklady možnosti odstúpenia od zmluvy o dielo, ani v súlade s § 344 Obchodného zákonníka (od zmluvy možno odstúpiť iba v prípadoch, ktoré ustanovuje zmluva alebo zákon).

Súd z predložených listinných dôkazov vzhľadom na znenie čl. XIII bod 13.7, 13.9 zmluvy, dospel k záveru, že financovanie diela ku dňu 06. 09. 2006 bolo zabezpečené, preto zmluva nadobudla účinnosť podľa bodu 13.7 čl. XIII.

Pokiaľ ide o dobu plnenia, podľa ustanovení Obchodného zákonníka, nejde o podstatnú náležitosť zmluvy, preto môže byť zmluva o dielo uzavretá, aj keď nedošlo k dohode na dobu plnenia, ktorú v takomto prípade upravuje ustanovenie § 537 ods. 1 Obchodného zákonníka tak, že ak v zmluve nedošlo k určeniu času plnenia, zhotoviteľ je povinný dielo vykonať v primeranom čase podľa povahy diela. V danej veci z vykonaného dokazovania vyplynulo, že začatie výstavby diela bolo ponechané na vôľu objednávateľa - odporcu (bod 4.2 zmluvy), od ktorého okamihu sa odvíjali aj ďalšie lehoty na plnenie, a

to povinnosť zhotoviť dielo do 120 pracovných dní a odovzdanie a prevzatie staveniska 15 dní pred začatím výstavby. Z výpovedí štatutárnych zástupcov účastníkov, ako aj listinných dôkazov vyplynulo, že od odporcu smerom k navrhovateľovi nebola vznesená požiadavka na začatie stavby. Zo strany navrhovateľa bol vykonaný jediný úkon, a to dňa 11. 06. 2007, kedy vyzval odporcu na odovzdanie staveniska.

Súd vykonal dokazovanie k zisteniu, či odporca porušil záväzok zo zmluvy odovzdať stavenisko v lehote podľa bodu 4.2 zmluvy a po vypočutí štatutárneho zástupcu navrhovateľa, zástupcu navrhovateľa a zástupcu odporcu dospel k záveru, že odporca svoj záväzok zo zmluvy vyplývajúci z čl. IV bod 4.2 (odovzdanie staveniska v dohodnutej lehote v tomto bode čl. IV zmluvy) neporušil, nakoľko tak mal urobiť do 15 dní pred začatím výstavby, avšak termín výstavby nebol nikdy určený (odporca požiadavku na začatie výstavby nikdy nevzniesol). Z uvedeného mal súd za zistené, že vzhľadom na to, že v zmluve o dielo bolo začatie výstavby ponechané na vôli odporcu, nebolo možné vyvodiť záver, že bez ďalšieho určenia povinnosti odporcovi zadať požiadavku na začatie výstavby a odovzdať stavenisko, že by odporca nezadaním požiadavky na začatie výstavby a neodovzdaním staveniska, bol porušil zmluvu o dielo, pretože nositeľom takejto povinnosti nebol. Súd na tomto základe nezistil existenciu jedného z predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu podľa § 373 Obchodného zákonníka.

Na základe uvedených skutočností súd žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v prospech úspešného účastníka tak, ako vyplýva z výroku rozsudku.

Navrhovateľ podal proti rozsudku v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Napadnutý rozsudok považoval za nesprávny. Nesúhlasil s názorom, že navrhovateľ mal podať návrh na súd, aby určil čas plnenia. Uvedol, že preukázateľne zabezpečené peniaze musela obec čerpať podľa termínov dohodnutých v zmluve. Navrhovateľ vyzval odporcu na odovzdanie staveniska, keď nastal termín možného čerpania prostriedkov na predmet zmluvy o dielo. Tiež namietal, že čas plnenia nebol medzi účastníkmi sporný a uvedol, že by nebol mohol úspešne podať žalobu podľa § 341 Obchodného zákonníka, nakoľko by nepreukázal naliehavý právny záujem, keďže odporca v tom čase už odstúpil od zmluvy o dielo. K rozhodnutiu o náhrade o trovách konania uvedol, že boli splnené podmienky pre rozhodnutie o trovách konania podľa § 150 O. s. p.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny, súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, správne vyhodnotil vykonané dôkazy a vec správne právne posúdil.

Odvolací súd sa podľa § 219 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku a preto sa v odôvodnení obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku.

Odvolací súd k námietke vznesenej v odvolaní ohľadne nezaujatosti a nestrannosti súdu poukázal na to, že pred súdom prvého stupňa nebola žiadnym z účastníkov znesená námietka zaujatosti podľa § 14 O. s. p. a nesúhlas s postupom súdu v konaní nie je dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodnutia vo veci. Zo spisu mal za zistené, že súd prvého stupňa vyhodnotil navrhnuté dôkazy, navrhovateľ sa mal možnosť zúčastniť všetkých pojednávaní, vyjadrovať sa k jednotlivým dôkazom, bol právne zastúpený, teda zásada rovnosti účastníkov konania nebola porušená.

Z rozhodnutia odvolacieho súdu ďalej vyplýva, že sa zaoberal aj námietkou odvolateľa o nemožnosti podania žaloby podľa § 341 Obchodného zákonníka, ku ktorej vyslovil, že žaloba podľa uvedeného ustanovenia je úplne odlišná od určovacej žaloby podľa § 80 písm. c/ O. s. p., kde zákon vyžaduje naliehavosť právneho záujmu na takomto určení, avšak z ustanovenia § 341 Obchodného zákonníka takáto požiadavka nevyplýva, preto považoval túto námietku za nedôvodnú. Zároveň uvedol, že pri

takejto žalobe by súd platnosť odstúpenia od zmluvy posudzoval ako predbežnú otázku a navrhovateľ by sa tak mohol domôcť svojho práva. Ak bol podľa navrhovateľa tak, ako tvrdil v odvolaní, medzi zmluvnými stranami čas plnenia nesporný a odstúpenie neplatné, nič mu nebránilo v tom, aby sa domáhal ochrany svojho práva návrhom na plnenie z uzatvorenej zmluvy o dielo, čo však neurobil.

V súvislosti s termínom plnenia predmetu zmluvy, odvolací súd odkázal na obsah zápisnice z pojednávania konaného dňa 21. 10. 2009, z ktorej vyplýva, že štatutárny zástupca navrhovateľa Ing. I., ktorý zmluvu o dielo za navrhovateľa podpísal, vypovedal, že subdodávatelia mali začať pracovať na predmetnom diele po odovzdaní staveniska a odovzdanie staveniska bolo na vôli obce po zabezpečení finančných prostriedkov. Na pojednávaní dňa 12. 02. 2013 potvrdil, že k dohode o pevnom termíne na začatie stavby nedošlo. Odvolací súd za nedôvodnú označil aj námietku navrhovateľa, že súd nevypočul štatutárneho zástupcu odporcu, ktorý zmluvu podpísal, keďže takýto dôkaz doposiaľ žiadny z účastníkov, napriek poučeniu podľa § 120 ods. 4 O. s. p., nenavrhoval. Vzhľadom na poučenie podľa § 120 ods. 4 O. s. p. už nie je prípustné v tomto štádiu konania, tento doposiaľ nenavrhnutý dôkaz vykonať.

Odvolací súd sa nestotožnil ani s názorom, že boli splnené podmienky pre rozhodnutie o trovách konania podľa § 150 O. s. p., nakoľko okolnosti uvádzané navrhovateľom neboli preukázané, ani nejde o okolnosti mimoriadneho zreteľa hodné, pre ktoré by bola aplikácia tohto ustanovenia možná.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách konania rozhodol podľa § 224 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že odporcovi priznal trovy odvolacieho konania vo výške 533,22 eur (za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu, paušálnu náhradu a 20 % DPH).

Navrhovateľ podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie v zákonnej lehote podaním zo dňa 15. 03. 2015. Dovolanie odôvodnil dôvodmi podľa § 237 písm. f/ O. s. p. tým, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, ktorú vyvodil z nedostatku riadneho odôvodnenia rozhodnutia, čím je rozhodnutie nepreskúmateľné.

Navrhovateľ uviedol, že v konaní boli ako nesporné zistené dve podstatné skutočnosti, a to platné a účinné uzavretie zmluvy o dielo dňa 19. 02. 2006 (v zmysle čl. XIII bod 13.7) a neplatné odstúpenie od zmluvy navrhovateľom. Zastáva však názor, že odôvodnenie nie je vyčerpávajúce a v tomto smere postupoval aj odvolací súd, ktorý sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Navrhovateľ odporcu na plnenie zmluvy preukázateľne vyzval listom doručeným odporcovi dňa 11. 06. 2007, v ktorom čase bolo dielo ešte možné realizovať. Z rozhodnutí nie je jasné, prečo na túto skutočnosť neprihliadali, ale naopak, navrhovateľ sa mal povinnosťou odporcu domáhať súdnou cestou. Uviedol, že súd pre zistenie skutkového stavu neurobil všetko - v konaní nevypočul osobu predchádzajúceho starostu V., ktorý zmluvu podpisoval.

Navrhovateľ uviedol, že okrem nedostatočného odôvodnenia, došlo aj k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

Navrhoval rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Žiadal aj o priznanie trov dovolacieho konania tak ako ich vyčíslil.

Odporca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá vadu podľa § 237 písm. f/ O. s. p., ale inú vadu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. a v tejto súvislosti odkázal na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. 3Cdo/225/2012). Ďalej uviedol, že nevypočutie navrhnutého svedka súdom, nie je vadou podľa § 237 písm. f/ O. s. p. (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/62/1995). K námietke nesprávneho právneho posúdenia uviedol, že táto nebola ani riadne zdôvodnená. Navrhoval dovolanie zamietnuť a odporcovi

priznať trovy dovolacieho konania spolu vo výške 533,92 eur (za jeden úkon právnej služby, režijný paušál a 20 % DPH).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) vec preskúmal podľa § 242 ods. 1 a § 243b ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania. Po preskúmaní rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu napadnutého dovolaním a konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 až § 239 O. s. p.

Z uvedených ustanovení vyplýva, že dovolanie sa za určitých podmienok pripúšťa jednak proti všetkým rozhodnutiam odvolacieho súdu a jednak len v prípadoch, ak sú rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu rozdielne, ale pri potvrdzujúcom rozhodnutí odvolacím súdom dovolanie prípustné nie je, ak nebolo pripustené.

V predmetnej veci podal navrhovateľ dovolanie proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania vyvodzuje z nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia pre nedostatočné odôvodnenie, z čoho vyvodzuje splnenie predpokladov prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. a § 241 ods. 2 O. s. p.

Ak je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým bol výrok rozsudku súdu prvého stupňa potvrdený, je dovolanie prípustné len vtedy, ak súd vyslovil prípustnosť dovolania, pričom v predmetnej veci dovolanie nebolo odvolacím súdom pripustené. V preskúmvanej veci neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p.

Podľa § 242 ods. 1 O. s. p. dovolací súd preskúma rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu napadnutého výroku, ktorý vymedzuje kvantitatívna stránka dovolania. Dovolací súd je teda viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i uplatneným dovolacím dôvodom.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práva a právom chránených záujmov. Skutočnosť, že súd nevykoná účastníkmi navrhované dôkazy, ani takýto jeho postup nemožno hodnotiť ako odňatie práva konať pred súdom. Rozhodnutie vyjadruje nezávislé postavenie súdu pri hodnotení dôkazov, ktoré vykonal, vrátane nezávislého rozhodovania o tom, ktoré dôkazy vykoná. O takýto prípad by išlo však vtedy, ak by súd svojim procesným postupom odňal účastníkovi možnosť navrhnúť vykonanie dôkazov, čo v tomto prípade nebolo preukázané.

Dovolací súd nespochybňuje, že jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Na druhej strane ale treba mať na zreteli aj to, že vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv (III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08). Súdnosť nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (aj keď tento ich vníma ako relevantné), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto

aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (porovnaj IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva účastníka konania, ak si neosvojí ním navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 251/03, II. ÚS 3/97). V tejto súvislosti poukazuje aj na to, že ani článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument, pričom odvolací súd sa pri rozhodovaní o odvolaní môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (García Ruiz proti Španielsku). Pokiaľ sa odvolací súd po preskúmaní veci a napadnutého rozhodnutia stotožní s názorom vysloveným prvostupňovým súdom bez toho, aby vytkol obsah odôvodnenia rozsudku, nemožno ani túto skutočnosť považovať za vadu, ktorá by napĺňala predpoklady zákonom stanoveného dovolacieho dôvodu len preto, že účastník s rozhodnutím nesúhlasí.

Vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O. s. p. znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru. To však (aj podľa názoru ústavného súdu - viď ďalej) neznačí, že by zároveň nevyhnutne platil tiež opak, teda to, že každé porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu (až) vady konania v zmysle § 237 O. s. p.

Ústava neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich nožnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý vo svojich ustanoveniach predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní, v nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávosti konania na súdoch nižších stupňov. Najzávažnejším procesným vadám konania, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 237 O. s. p., pripisuje Občiansky súdny poriadok osobitný význam - vady tejto povahy považuje za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (viď § 237 O. s. p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.). Aj niektorým ďalším procesným vadám konania nedosahujúcim stupeň závažnosti procesných vád v zmysle § 237 O. s. p. pripisuje Občiansky súdny poriadok význam. Iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. „iné vady“) považuje ale - na rozdiel od procesných vád vymenovaných v § 237 O. s. p. - (len) za relevantný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), pričom však vady tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladajú.

Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávostí treba mať vždy na zreteli, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti už právoplatnému rozhodnutiu, vykazujúcemu atribúty závažnosti a nezmeniteľnosti (§ 159 ods. 1 O. s. p.). Z tohto hľadiska dochádza v dovolacom konaní v istom zmysle k stretu dvoch základných práv (resp. ústavných princípov). Ide jednak o právo na spravodlivý súdny proces (tiež v nadväznosti na požiadavku odôvodnenia rozhodnutia súdu v súlade s § 157 ods. 1 a 2 O. s. p.), jednak o zásadu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý do určitej miery obmedzuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, treba rozhodujúce otázky v dovolacom konaní posúdiť aj z pohľadu vzájomného vzťahu oboch týchto ustanovení. Daná procesná situácia musí byť totiž vyriešená z pohľadu oboch dotknutých ústavných článkov tak, aby boli zachované označené ústavné práva (viď I. ÚS 252/05, resp. IV. ÚS 481/2011).

V prejednávanej veci najvyšší súd nemohol brať na zreteľ len navrhovateľom zdôrazňované právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ale musel dbať o to, aby zachoval ústavnoprávne relevantnú rovnováhu medzi týmto právom a ústavným princípom právnej istoty, ktorý bol vyjadrený právoplatnými rozhodnutiami súdov nižších stupňov. Dovolací súd pri riešení otázky prípustnosti podaného dovolania nemohol nedať prednosť ústavnému princípu právnej istoty, lebo namietaný nedostatok odôvodnenia

rozhodnutí nevykazoval znaky odňatia možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Dovoláním napadnuté rozhodnutie, odôvodnenie ktorého nemožno posudzovať izolovane od odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), lebo prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, uvádza v primeranom rozsahu skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, obsah odvolania, ako aj právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory. Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv navrhovateľa.

V preskúmvanej veci navrhovateľ dôvodil v dovolaní existenciou procesnej vady konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. v spojení s § 241 ods. 2 O. s. p., ku ktorému názoru dovolací súd vyslovil, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s judikátom R 111/1998 (I. ÚS 184/2010, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, III. ÚS 184/2011, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, I. ÚS 418/2012, III. ÚS 551/2012, I. ÚS 14/2014, III. ÚS 1/2015).

Pokiaľ navrhovateľ opiera svoje dovolanie, ktoré inak nie je prípustné, o ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p., dovolací súd prijal názor, že procesné vady konania, ktoré by mali za následok splnenie predpokladov dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., neboli zistené. Postup odvolacieho súdu, ako i súdu prvého stupňa, dovolací súd vyhodnotil ako správny.

Ak dovolateľ namietal, že nesprávnosť postupu súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie, dovolací súd uvádza, že aj v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999). A by aj k takejto nesprávnosti v niektorom súdnom konaní došlo, nezakladá to procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 237 O. s. p. Neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže prípadne viesť k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), sama o sebe však ani takáto vada prípustnosť dovolania nezakladá.

Ďalej je potrebné uviesť, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, je vždy vecou súdu (§ 102 ods. 1 O. s. p.) a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonával všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. (R 37/1993, R 125/1999).

Ani nesprávne (prípadné) vyhodnotenie dôkazov nie je procesnou vadou konania podľa § 237 O. s. p. Ak aj súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama o sebe prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. nezakladá.

V nadväznosti na uvedené treba uviesť, že ak súd v procese dokazovania nevykoná dokazovanie určitým dôkazným prostriedkom takým spôsobom, ktorý predpisuje zákon, dochádza k tzv. inej vade (v § 237 O. s. p. neuvedenej), pričom takáto vada je síce relevantným dovolacím dôvodom, ale prípustnosť dovolania nezakladá.

V dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných vád konania tvrdených dovolateľom a nevyšli najavo ani iné procesné vady vymenované v § 237 O. s. p. a prípustnosť dovolania nevyplyva ani z ustanovenia § 238 O. s. p..

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného dovolanie podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ustanovením § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol.

O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 243 ods. 5 O. s. p. tak, že úspešnému odporcovi priznal trovy dovolacieho konania vo výške 533,92 eur (za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k dovolaniu, režijný paušál a 20 % DPH).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.